

— Защо да играя, дѣдо попе. Единъ съмъ на майка и на баща, изгледано съ много грижи. Ако играя може, да се изпотя, да настина и да заболѣя. Защо да създавамъ грижи на тате и на мама?

Всички се зачудили на отговора му и царьтъ го запиталъ:

— Я кажи момченце, волъ ражда ли теле?

— Ахъ, не мога ви отговори. Нѣма татко да го питамъ.

— Ами где е татко ти?

— На воденица. Той снощи хвана единъ плъхъ. Тази сутринъ му тури магарешкия самаръ, натовари му две крини жито и отиде да го смели

— На плъхъ магарешки самаръ туря ли се и плъхъ две крини жито носи ли? — извикалъ царьтъ.

— Ами волъ ражда ли теле? — извикало момчето.

Този отговоръ смаялъ всички. Царьтъ прегърналъ детето, Иванъ го зацѣлувалъ и не знаелъ какъ да му благодари.

Влѣзли въ селото и запитали чие е това дете. Казали имъ, че баща му е беденъ работникъ и е на оранъ. Като се върналъ вечерьта, царьтъ му поискалъ детето, като му обещалъ, че ще го отгледа, ще го изучи и ще го настани въ града. Но бащата не се съгласявалъ:

— Не мога, дѣдо попе, не мога. По-добре душата ми вземи, но детето недей, — едничко ни е.

Тогава царьтъ го повикалъ на страна, подигналъ расото и му показалъ царскитѣ си знаци. Бащата се уплашилъ, падналъ на колѣни и казалъ:

— Воля твоя, царю. И азъ съмъ твой и детето ми е твое.

Взели детето. Отишли у Иванови и пакъ почнали смѣтка да правятъ. Иванъ имъ предложилъ частъта отъ печалбата, но калугеритѣ отказали. Иванъ настоявалъ, тѣ отказвали, и като видѣли разбрали, че е честенъ човѣкъ, открили му кои сж, и му заявили, че му подаряватъ всичко. Иванъ и жена му се зарадвали много, че Богъ имъ е изпратилъ такава царска милость.

Сбогували се. Царьтъ и министърьтъ си заминали, като отвели и умното дете.

Първата работа на царя била да повика подкупнитѣ сѣдии. Като се явили, царьтъ ги запиталъ:

— Волъ теле ражда ли?

— Не ражда, царю честити.

— А вие — ти за петъ жѣлтици, ти за десетъ и ти за 15 жѣлтици — го накарахе да роди. — Вържете имъ ржцетѣ и ги хвърлете въ тъмница, тамъ да изгниятъ! — заповѣдалъ царьтъ.

Така и направили. Това се разчуло изъ цѣлото царство. Изплашили се всички сѣдии и чиновници и започнали да сѣдятъ и управляватъ по законъ.

А умното дете расло, расло и, като порасло, станало най-вѣренъ и уменъ съветникъ на царя, и много правдини раздадо на народа. Но не забравило и добритѣ си родители, прибрато ги отъ село и ги настанило да живѣятъ въ неговия палатъ.

Никола Зидаровъ